

COLLEGETARGET 14: BETROKKENHEID BIJ DE LEEFOMGEVING VOLGENS DE OMNIBUS- ENQUETE 2019

Op verzoek van diverse afdelingen van de gemeente Rotterdam voert de gemeentelijke afdeling Onderzoek en Business Intelligence jaarlijks in het begin van het jaar een Omnibussenquête uit onder Rotterdammers van 16 tot en met 85 jaar. Het betreft een enquête die naar eigen keuze schriftelijk dan wel via internet kan worden ingevuld, waarbij via aanvullend mondeling veldwerk door een gespecialiseerd extern bureau extra zorg wordt besteed aan voldoende respons onder allochtonen.

In de Vragenlijsten B, C en D van de Omnibussenquête 2019 zijn onder meer ook vragen over betrokkenheid bij de leefomgeving opgenomen. In deze notitie worden de resultaten beschreven.

De respons op deze drie lijsten van de Omnibussenquête bedroeg 29% respectievelijk 28% respectievelijk 28%, wat niet slecht is voor enquêtes in een stad als Rotterdam. Dankzij een aantal veranderingen in de aanpak is de dalende trend in de respons de laatste paar jaar gekeerd. Bovendien is de representativiteit van de respons sinds vorig jaar door een veel grotere opbrengst van het aanvullend mondeling veldwerk onder allochtonen een stuk beter dan daarvoor, al blijven sommige bevolkingsgroepen wat ondervertegenwoordigd. Uitkomsten kunnen dan ook nog steeds goed vergeleken worden met uitkomsten uit eerdere Omnibussenquêtes.

In de Omnibussenquêtes van 2014, 2015 en 2016 zijn onder meer vragen opgenomen voor de evaluatie van het *Bestuurlijk model Rotterdam 2014+ (BmR14+)*, waaronder de volgende vier vragen over betrokkenheid bij de leefomgeving:

De gemeente¹ neemt vaak maatregelen die invloed hebben op uw leefomgeving. Kunt u aangeven of u vindt dat u voldoende gelegenheid krijgt om ...

- a. ... mee te denken over te nemen maatregelen
- b. ... mee te beslissen over te nemen maatregelen
- c. ... zelf met ideeën te komen voor te nemen maatregelen
- d. ... zelf maatregelen uit te voeren

met als antwoordmogelijkheden 'veel te weinig', 'weinig', 'voldoende', 'ruim voldoende' en 'weet niet'. Ten behoeve van de monitoring van Colargetarget 14 zijn deze vier vragen nu opnieuw opgenomen.

In deze notitie wordt de beantwoording van deze vragen beschreven, inclusief vergelijkingen met de uitkomsten uit 2014, 2015 en 2016. De uitkomsten zijn gebaseerd op de antwoorden van 3.074 respondenten; in 2016 waren dat er 3.666, in 2015 4.390 en in 2014 4.255.

In deze notitie wordt ook weer gepresenteerd in hoeverre meningen verschillen met de mate van interesse in de plaatselijke politiek. In totaal had naar eigen zeggen 10% van deze respondenten veel interesse, 49% enige interesse en 42% geen interesse in de plaatselijke politiek.

Overigens waren er in totaal 292 respondenten die aangaven veel interesse in de plaatselijke politiek te hebben.

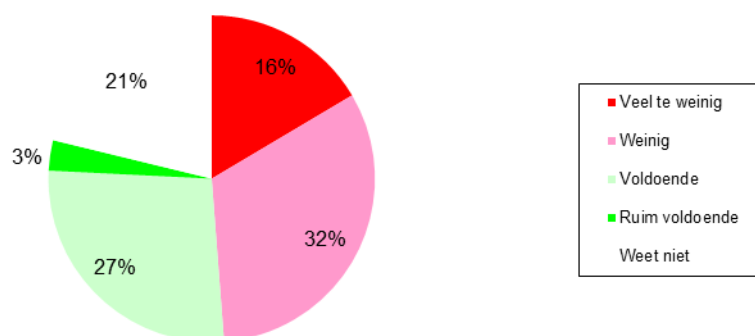
---

¹): In 2014 werd hier gesproken over 'de (deel-)gemeente'.

1. Mee denken over te nemen maatregelen

Figuur 1 laat zien in welke mate men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om mee te denken over te nemen maatregelen. Daarbij is zowel een verdeling aangegeven van *alle* respondenten (inclusief 'weet niet'; eerste kolom) als van de respondenten die hier daadwerkelijk een mening over hebben (dus exclusief 'weet niet'; tweede kolom). In de tabel onder de figuur is ook te zien in hoeverre deze mening verschilt met die in 2016, 2015 en 2014 en met de mate van interesse in de plaatselijke politiek.

Figuur 1: *Mate waarin men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om mee te denken over te nemen maatregelen; totaal en naar interesse in de plaatselijke politiek.*

Gelegenheid om mee te <u>denken</u>	Veel interesse		Enige interesse		Geen interesse		Totaal Rotterdam		Idem in 2016		Idem in 2015		Idem in 2014	
Veel te weinig	24%	26%	16%	20%	15%	20%	16%	21%	19%	25%	18%	24%	19%	25%
Weinig	35%	38%	34%	42%	29%	40%	32%	41%	28%	37%	29%	38%	28%	38%
Voldoende	25%	27%	27%	33%	28%	38%	27%	34%	24%	31%	25%	32%	23%	31%
Ruim voldoende	8%	9%	3%	4%	2%	2%	3%	4%	5%	7%	4%	6%	4%	6%
Weet niet	8%		19%		27%		21%		24%		23%		26%	
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Eén kwart op de vijf Rotterdammers (21%) heeft hier geen mening over ('weet niet'), 30% zegt voldoende of zelfs ruim voldoende gelegenheid te krijgen om mee te denken over te nemen maatregelen, 32% zegt hiervoor weinig gelegenheid te krijgen en 16% noemt die gelegenheid zelfs *te* weinig. Van degenen die hier *wél* een mening over hebben, is 38% positief ('voldoende' of 'ruim voldoende'), 41% gematigd negatief ('weinig') en 21% negatief ('veel te weinig').

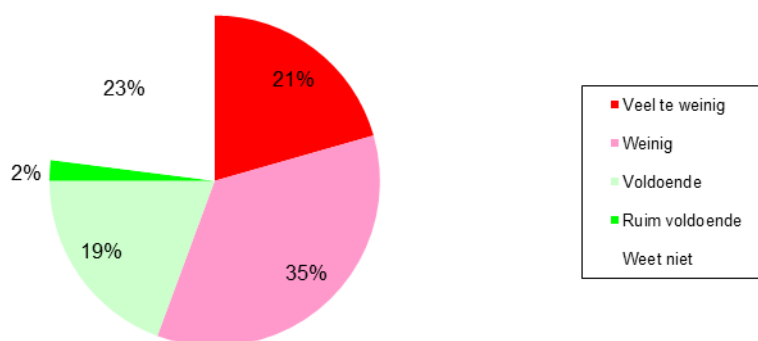
Naarmate men meer interesse in de plaatselijke politiek heeft, heeft men vaker een mening hierover. Rotterdammers met veel interesse zijn het meest kritisch. Zo'n beeld was in 2016 eveneens te zien.

De afgelopen drie jaar is de mening van de Rotterdammers hierover niet veranderd; het verschil met de uitkomst uit 2016 (nu 30,0%, toen 29,0%) is niet significant op 95%-niveau (chi-kwadraat is 0,76, wat minder is dan 3,84).

2 Mee beslissen over te nemen maatregelen

Figuur 2 laat op de zelfde manier zien in welke mate men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om mee te beslissen over te nemen maatregelen. In de tabel onder de figuur is ook weer te zien in hoeverre deze mening verschilt met die in 2016, 2015 en 2014 en met de mate van interesse in de plaatselijke politiek.

Figuur 2: Mate waarin men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om mee te beslissen over te nemen maatregelen; totaal en naar interesse in de plaatselijke politiek.

Gelegenheid om mee te <u>beslissen</u>	Veel interesse		Enige interesse		Geen interesse		Totaal Rotterdam		Idem in 2016		Idem in 2015		Idem in 2014	
Veel te weinig	32%	35%	21%	26%	18%	25%	21%	27%	24%	32%	23%	31%	23%	31%
Weinig	39%	42%	39%	50%	30%	41%	35%	46%	33%	44%	33%	44%	32%	44%
Voldoende	18%	20%	17%	21%	23%	32%	19%	25%	15%	20%	17%	22%	15%	21%
Ruim voldoende	4%	4%	2%	3%	1%	2%	2%	3%	3%	4%	3%	3%	3%	4%
Weet niet	8%		22%		28%		23%		26%		24%		27%	
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Bijna een kwart van de Rotterdammers (23%) heeft hier geen mening over ('weet niet'), 21% zegt voldoende of zelfs ruim voldoende gelegenheid te krijgen om mee te beslissen over te nemen maatregelen, 35% zegt hiervoor weinig gelegenheid te krijgen en 21% noemt die gelegenheid zelfs te weinig. Van degenen die hier wél een mening over hebben, is 28% positief ('voldoende' of 'ruim voldoende'), 46% gematigd negatief ('weinig') en 27% negatief ('veel te weinig').

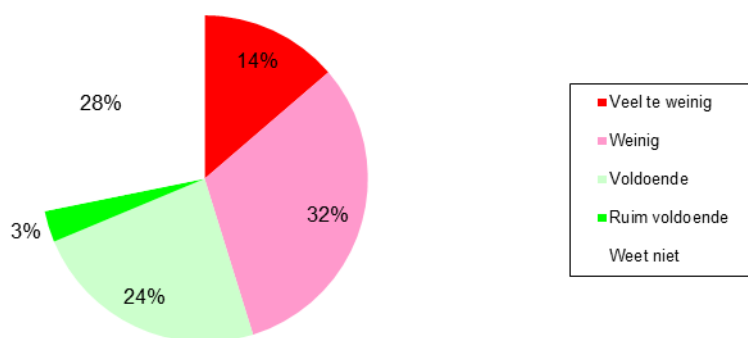
Naarmate men meer interesse in de plaatselijke politiek heeft, heeft men weer vaker een mening hierover, en Rotterdammers met veel interesse vinden vaker 'veel te weinig' gelegenheid hiervoor te krijgen. Ook dít beeld komt overeen met dat in 2016.

Hier is de mening van de Rotterdammers de afgelopen drie jaar wél veranderd; het verschil met de uitkomst uit 2016 (nu 21,3%, toen 17,6%) is wél significant op 95%-niveau (chi-kwadraat is 13,47, wat méér is dan 3,84).

3 Zelf met ideeën komen voor te nemen maatregelen

Figuur 3 laat op de zelfde manier zien in welke mate men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om zelf met ideeën te komen voor te nemen maatregelen. In de tabel onder de figuur is ook weer te zien in hoeverre deze mening verschilt met die in 2016, 2015 en 2014 en met de mate van interesse in de plaatselijke politiek.

Figuur 3: Mate waarin men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om zelf met ideeën te komen voor te nemen maatregelen; totaal en naar interesse in de plaatselijke politiek.

Gelegenheid om zelf met ideeën te komen	Veel interesse		Enige interesse		Geen interesse		Totaal Rotterdam		Idem in 2016		Idem in 2015		Idem in 2014	
Veel te weinig	20%	23%	12%	17%	14%	20%	14%	19%	16%	22%	16%	22%	15%	23%
Weinig	35%	41%	33%	46%	29%	43%	32%	44%	28%	41%	29%	41%	27%	40%
Voldoende	23%	27%	23%	32%	24%	35%	24%	33%	21%	30%	22%	31%	21%	31%
Ruim voldoende	7%	8%	4%	5%	2%	2%	3%	4%	5%	7%	4%	6%	4%	6%
Weet niet	14%		28%		32%		28%		31%		29%		33%	
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

28% van de Rotterdammers heeft hier geen mening over ('weet niet'), ruim een kwart (27%) zegt voldoende of zelfs ruim voldoende gelegenheid te krijgen om zelf met ideeën te komen voor te nemen maatregelen, 32% zegt hiervoor weinig gelegenheid te krijgen en 14% noemt die gelegenheid zelfs *te* weinig. Van degenen die hier *wél* een mening over hebben, is 37% positief ('voldoende' of 'ruim voldoende'), 44% gematigd negatief ('weinig') en 19% negatief ('veel te weinig').

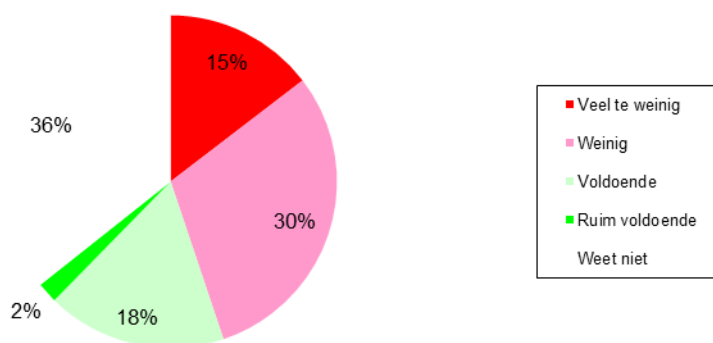
Naarmate men meer interesse in de plaatselijke politiek heeft, heeft men vaker een mening hierover. Rotterdammers met veel interesse vinden weer vaker 'veel te weinig' gelegenheid hiervoor te krijgen. En ook hier: net als in 2016.

Hier is de mening van de Rotterdammers de afgelopen drie jaar weer *niet* veranderd; het verschil met de uitkomst uit 2016 (nu 26,6%, toen 25,7%) is niet significant op 95%-niveau (chi-kwadraat is 0,64, wat minder is dan 3,84).

4 Zelf maatregelen uitvoeren

Figuur 4 ten slotte laat op de zelfde manier zien in welke mate men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om zelf maatregelen uit te voeren. In de tabel onder de figuur is ook weer te zien in hoeverre (op gemeentelijk niveau) deze mening verschilt met die in 2016, 2015 en 2014 en met de mate van interesse in de plaatselijke politiek.

Figuur 4: Mate waarin men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om zelf maatregelen uit te voeren; totaal en naar interesse in de plaatselijke politiek.

Gelegenheid om zelf maatregelen uit te voeren	Veel interesse		Enige interesse		Geen interesse		Totaal Rotterdam		Idem in 2016		Idem in 2015		Idem in 2014	
Veel te weinig	20%	28%	14%	22%	14%	22%	15%	23%	18%	29%	18%	29%	18%	29%
Weinig	36%	50%	32%	51%	27%	43%	30%	47%	27%	44%	29%	45%	28%	46%
Voldoende	13%	18%	15%	24%	21%	33%	18%	27%	14%	23%	14%	22%	13%	21%
Ruim voldoende	4%	5%	2%	3%	2%	2%	2%	3%	3%	4%	2%	3%	2%	4%
Weet niet	29%		37%		36%		36%		38%		37%		40%	
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

36% van de Rotterdammers heeft hier geen mening over ('weet niet'), 20% zegt voldoende of zelfs ruim voldoende gelegenheid te krijgen om mee te denken over te nemen maatregelen, 30% zegt hiervoor weinig gelegenheid te krijgen en 15% noemt die gelegenheid zelfs *te* weinig. Van degenen die hier wél een mening over hebben, is 30% positief ('voldoende' of 'ruim voldoende'), 47% gematigd negatief ('weinig') en 23% negatief ('veel te weinig').

Naarmate men meer interesse in de plaatselijke politiek heeft, heeft men weer vaker een mening hierover. En ook hier vinden Rotterdammers met veel interesse vaker 'veel te weinig' gelegenheid te krijgen, en ook hier was in 2016 eveneens sprake van zo'n beeld.

En hier is de mening van de Rotterdammers de afgelopen drie jaar weer wél veranderd; het verschil met de uitkomst uit 2016 (nu 19,5%, toen 16,6%) is wél significant op 95%-niveau (chikwadraat is 8,66, wat méér is dan 3,84).

5 Profiel van wie hierover geen mening heeft

Bij alle vier de vragen over participatiemogelijkheden hebben veel Rotterdammers geen mening. Slechts 62% (in 2016 61%, in 2015 62% en in 2014 59%) heeft over alle vier een mening, en in totaal 19% (in 2016 20%, in 2015 19% en in 2014 22%) heeft in alle vier de gevallen geen mening. In figuur 5 wordt een profiel van die laatste groep in 2018 geschetst.

Figuur 5: Profiel van wie geen mening heeft over alle vier de participatiemogelijkheden.

Profiel van wie geen mening heeft over alle vier de participatiemogelijkheden	Interesse plaats. politiek			Gebied			Geslacht	
	Veel	Enige	Geen	Buiten-gebied ¹	Overig R'dam		Man	Vrouw
Vier keer geen mening	6%	17%	24%	16%	19%		17%	20%
Overige Rotterdammers	94%	83%	76%	84%	81%		83%	80%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%		100%	100%

Leeftijd					Etniciteit		
16-25 jaar	25-45 jaar	45-65 jaar	65-75 jaar	76 jaar e.o.	Autochtoon	Westerse allocht.	Niet-w. allocht.
18%	18%	18%	19%	24%	19%	20%	17%
82%	82%	82%	81%	76%	91%	80%	83%
100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Opleidingsniveau				Huishoudensinkomen			
Laag	Midden-laag	Midden-hoog	Hoog	Sociale minima	Min. tot modaal	Mod. tot 2x mod.	2x mod. en meer
22%	16%	21%	17%	21%	18%	16%	18%
78%	84%	79%	83%	79%	82%	84%	82%
100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Totaal Rotterdam			
2019	Idem in 2016	Idem in 2015	Idem in 2014
19%	20%	19%	22%
81%	80%	81%	78%
100%	100%	100%	100%

¹): Onder het buitengebied worden de gebieden Pernis, Hoogvliet, Hoek van Holland en Rozenburg verstaan.

Zoals na het voorgaande was te verwachten, hebben de Rotterdammers die over alle vier de vragen geen mening hebben veel minder interesse in de plaatselijke politiek, maar qua geslacht, leeftijd, etniciteit, opleidingsniveau en huishoudensinkomen verschillen ze niet veel van de overige Rotterdammers. Dit beeld verschilt niet wezenlijk van dat in 2016.

Voor alle verdere inlichtingen:

Paul de Graaf, tel. (010) 267 15 30, e-mail pa.degraaf@rotterdam.nl.

Onderzoek en Business Intelligence; mei 2019.

Auteur: Paul de Graaf.

Voor meer informatie: <http://www.onderzoek010.nl>

Gemeente Rotterdam